

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
★
Oglasi v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
★
Best Advertising
Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), AUGUST 8, 1945

ŠTEVILKA (NUMBER) 184

Atomska bomba razdejala 60 procentov Hirošime

Strahovita eksplozija bombe je uničila pet važnih industrijskih naprav

GUAM, 8. avgusta — Ameriška strategična zračna sila je danes naznanila, da je atomska bomba, ki je bila v ponedeljek vržena na japonsko vojaško bazo v Hirošimi razdejala 60 procentov mesta, ki je pred napadom štel 343.000 prebivalcev.

Hirošima zavzema površino šest in 9 desetink štirjaskih milj, in od teh jih je bilo štiri in ena desetinka popolnoma uničenih, hudo poškodovani pa so bili tudi ostali deli mesta. Dóbesedno zbrisanih z zemeljskega površja je bilo pet važnih industrijskih tarč, za katere je bila atomska bomba v prvi vrsti namenjena.

Danes so bila naznanjena imena mož, ki so z letalom dospeli nad Hirošimo in spustili prvo atomsko bombo v zgodovini na japonsko vojaško bazo. To so bili stotnik William S. Parsons, polkovnik Paul W. Tibbets in major Thomas W. Ferebee.

Medtem ko glavni stan zračne sile še vedno ni objavil nobenih podrobnosti glede eksplozivne sile atomske bombe, ki je bila

rabljena v napadu, pa se sodi, da je bil učinek isti, kakor če bi bilo nad mesto prileteelo 2.000 superbombnikov, katerih vsak nosi šest velikih bomb, in spustilo ves svoj bombni tovor na določeno tarčo.

V prvem napadu z atomsko bombo je bil rabljen superbombnik z imenom "Enola Gay." Gen. Carl W. Spaatz je danes izjavil, da so pripravljeni bombniki 20. zračne sile, ki bodo nadaljevali z atomskim bombardiranjem japonskih mest.

Gen. Spaatz je odkril, da se baza za napade z atomskimi bombami nahaja na Marijanskih otokih, toda zavrnil je vsa vprašanja glede velikosti prve atomske bombe, kako se je bomba nesla do tarče ali s kake višine je bila spuščena.

GUAM, 7. avgusta — Kot razvidno iz radijskih oddaj iz Tokija, je japonska vlada z železno cenzuro zatrla vse podrobnosti atomskega bombardiranja vojaške baze v Hirošimi, toda navzlic

temu se iz razjarjenega tona radijskih oddaj lahko sklepa, da je prva atomska bomba zadala japonski morali strahovit udarec.

Tokijski radio označuje napad za "nečloveški," "barbarski" in "zverinski," in pravi, da je bil njegov edini namen "masakriranje nedolžnih civilistov."

Ampak iz prvih japonskih poročil je jasno, da si sami niso bili na jasnem, kaj je Hirošimo pravzaprav zadelo. V njih se govori, da je napad vprizorilo več letal, ki so spustili svoje bombne tovore na tarčo s padali. Kot razvidno, si Japonci niso mogli predstavljati, da bi ena sama bomba mogla povzročiti tolikšno uničenje.

WASHINGTON, 7. avgusta — Vojaški opazovalci sodijo, da bodo zavezniške sile vpricho strahne uničevalne moči atomske bombe naslovili na Japonsko v bližnji bodočnosti nov ultimatum za predajo in da obstoji velika možnost, da ga bodo Japonci brez odlašanja sprejeli.

V Jugoslaviji je bila odrejena splošna amnestija

BELGRAD, 5. avgusta — Antifašistični svet narodnega osvobodjenja (AVNOJ) je danes na priporočilo ministrskega predsednika Tita odredil splošno pomiloščenje tisočih Jugoslovancev, ki se nahajajo v zaporu radi kolaboracije z Nemčijo in radi sličnih obtožb. Amnestija bo veljala tudi za mnoge, ki so bili že obsojeni na ječo ob trdem delu.

Sprejem zakona pomeni, da bodo osvobodjeni vsi oni, ki so služili v raznih oboroženih silah tekom nemške okupacije — četniki generala Mihajlovića, pristniki generala Nedića ter člani "domaćih straž" na Hrvaškem in v Sloveniji.

Isto velja za državljane, ki so do gotove meje, često pod pritiskom, sodelovali s sovražnikom. Vključeni v amnestijski zakon so dalje oni, ki so sodelovali z ošiščem na kulturnem in umetniškem polju in dezertirji iz jugoslovanske armade.

Pomiloščenje pa ne velja za hrvaške ustaše Ante Pavelića, za pristase srbskega fašističnega vodje Ljube Ljotića, za člane Kulturbunda in Gestapa in druge definitivno fašistično-policijske organizacije, in tudi ne za vojne kriminalce.

Dokaz rastočega zaupanja
Poudarja se, da je ta korak rastočega zaupanja vlade v svoj tem korakom načeloma priznava, da so mnogi kolaborirali s sovražnikom pod pritiskom.

Amnestijski zakon stopi neradoma v veljavo. Ustaši niso pomiloščeni

Amnestijski zakon je bil sprejet na prvi seji AVNOJ-a, na katerem je navzočih nad tisoč delegatov iz vseh delov Jugoslovanske države, da se sestavi program za obnovo države.

Velika ovacija za združeno Slovenijo
Zbornica je navdušeno akklamirala enega izmed poslancev iz Slovenije, ki je imel govor, v katerem je zahteval "združeno Slovensko državo vključujo Slovenijo, Korško, Trst, Gorico in na celotnem AVNOJ-a sta bila izvoljena zunanji minister dr. Ivan Šubašić in informacijski

JRZ izročilo SANSu \$4,000

(Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta)

Jugoslovansko republikansko združenje (JRZ), ki je kmalu po ustanovitvi SANS-a zaključilo izročiti Sloven-skemu ameriškemu narodnemu svetu glavni del svojega likvidnega premoženja, in sicer \$1000 takoj, druge \$4000 pa kasneje, je 20. julija izpolnilo svojo obljubo. Tisti dan smo prejeli od poverjenišva ček za \$4000 in tajnik Charles Pogorelec je v svojem pismu dejal, da sta to postopanje odobrila pred nekaj meseci zadevna odbora SNPJ in JSZ.

SANS danes vrši isto delo in

se bori za iste cilje, za katere se je borilo Jugoslovansko republikansko združenje pred več kot petindvajsetimi leti. Dasi razmere tedaj niso bile ugodne za uspeh programa, ki je določal federativno republikansko obliko vlade prve Jugoslavije, je vseeno zasejalo seme, ki je četrto stoletja kasneje zacvetelo in bo porodilo zaželjeni sad. SANS je s pomočjo zavednih slovenskih Amerikancev pomagal z vsemi svojimi silami, da so se uresničile sanje in aspiracije slovenskega naroda in s tem tudi načrti in cilji SANSovega predsednika — Jugoslovanskega republikanskega združenja v Ameriki.

SANSovo delo še ni dokončano in ne bo dovršeno, dokler nova demokratična federativna Jugoslovija ni popolnoma urejena in obnovljena. O obliki svoje bodoče vlade bodo odločili narodi Jugoslavije pri svobodnih volitvah, ki se bodo vršile oktobra meseca. Narodi Jugoslavije bodo na demokratični način izvolili svoje poslance za konstitutentno skupino ter privkrat v svoji zgodovini sami odločili, ali hočejo demokratično, federativno republiko, ali monarhijo.

Z novo Jugoslavijo pa mora biti prenovljena vsa Evropa, prerajeni morajo biti vsi narodi v duhu bratstva, ednosti in prave demokracije — etnične, ekonomske in politične — kajti le kadar bodo vsi narodi zgradili svojo bodočnost na tej podlagi, bo zagotovljen mir in odpravljeno izkoriščanje in zatiranje ljudskih množic in preprostega človeka. SANS lahko pri tem veliko pomaga v Ameriki. Toda to delo ni lahko in ne more biti izvajano brez gmočnih sredstev. In vsled tega je poslana podpora toliko bolj važna in toliko bolj cenjena.

Najlepša hvala!
minister Sava Kosanović, ki sta prišla v provizorično vlado kot zastopnika zamejne vlade, in sta torej oba postala člana osvobodilnega gibanja.

Sin, ki je oficir v Titovi vojski, piše svojemu očetu v Clevelandu
Mr. Anton Nosan, 984 E. 67 St., je pred kratkim prejel pismo od svojega sina Maksimilijana, zastavnika vojaškega sodišča 7. korpusa Jugoslovanske armade. Pismo je šlo preko Glavnega štaba Slovenije J. A., in v njem se opisuje razmere, ki so prevladoval v slovenski Sloveniji po vdrtju sovražnika v deželo.

Pred dvemi in pol leti je Mr. Nosan potom Rdečega križa prejel prvo obvestilo o svojih v domovini, od tedaj pa nobenega glasu, dokler ni sedaj prejel pisma sina, ki ga je pisal 24. aprila letos.

Mr. Nosan je doma iz Ribnice, ter je svoj rojstni kraj zadnjic

TRUMAN SE JE VRNIL V WASHINGTON

WASHINGTON, 7. avgusta. — Predsednik Truman se je nocoj vrnil v Belo hišo s konference v Potsdamu. Posebni vlak, s katerim se je pripeljal, je došel v Washington ob 10:50 zvečer.

Predsednik je ogorel in izgleda izredno dobro. Boj na ladja, s katero je potoval domov, je pristala popoldne v Newport v Virginiji, kjer je s svojim spremstvom takoj stopil na vlak, ki ga je pripeljal v Washington.

Novi grobovi

ANDREW DOLES

Snoči okrog sedme ure je umrl za srčno hibo Andrew Doles, star 42 let, stanujoč na 953 E. 76 St. Pogreb oskrbuje Zakrajškov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

MARTIN KRALICH

Včeraj zjutraj so našli mrtvega v njegovem stanovanju na 6727 St. Clair Ave. Martina Kralicha. Prejšnji večer je bil pri zdravniku, ker se je zelo slabe ga počutil. Star je bil 70 let in je delal pri Willard Storage Battery dolgo vrsto let, ter bi bil v novembur deležen penzije. Doma je bil iz Potune na Hrvatskem, kjer zapušča ženo, dva sinova in hčer. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod A. Grdina in sinovi.

Sin, ki je oficir v Titovi vojski, piše svojemu očetu v Clevelandu

Mr. Anton Nosan, 984 E. 67 St., je pred kratkim prejel pismo od svojega sina Maksimilijana, zastavnika vojaškega sodišča 7. korpusa Jugoslovanske armade. Pismo je šlo preko Glavnega štaba Slovenije J. A., in v njem se opisuje razmere, ki so prevladoval v slovenski Sloveniji po vdrtju sovražnika v deželo.

Pred dvemi in pol leti je Mr. Nosan potom Rdečega križa prejel prvo obvestilo o svojih v domovini, od tedaj pa nobenega glasu, dokler ni sedaj prejel pisma sina, ki ga je pisal 24. aprila letos.

Mr. Nosan je doma iz Ribnice, ter je svoj rojstni kraj zadnjic

Pismu je bila priložena slika sinove žene in hčerke, katero vidite zgoraj.

(Dalje na 2. strani)

281,000 delavcev dospelo v Ohio iz drugih držav

Te dni je objavil ohijski državni urad za brezposelno zavarovanje prvo poročilo glede priseljevanja delavcev iz zunanjih držav, iz katerega je razvidno, da ima nad 281,000 delavcev v tovarnah in pisarnah social security karte, ki so bile izdane izven države Ohio.

To poročilo dalje kaže, da so prišli delat v ohijske vojne industrije moški in ženske iz sleherne države v Ameriki, in da jih je tukaj celo nekaj, ki so dospeli iz Alaske, Havajskih otokov in Kolumbijskega distriktika.

Vseh social security kart, izven Ohija, ki so bile javljene uradu, je 281,062, kakor poroča predstavnik državnega urada Charles H. Jones, toda dejansko število oseb, ki so prišle v Ohio, pa je najbrže celo večje.

V Ohio je danes dva milijona oseb, ki so upravičene do brezposelnostne podpore, znašajoče do \$16 na teden, a ko izgubijo delo, toda jim zvezna posredovalnica ne more preskrbeti drugega.

NA OBISKU

Mr. in Mrs. Peter Obuljan sta se te dni nahajala v Clevelandu, ko je bil Mr. Obuljan, doma iz Dubrovnika v Dalmaciji, na trgovskih opravkih. Med drugimi poznanci sta obiskala tudi Mr. Marian Mihajlovicha, 6424 St. Clair Ave.

Mr. Obuljan vodi v Anto Fogasto, v Čilij, Južna Amerika, veliko tovarno z izdelovanjem enameliranih produktov, kjer je uposlenih med 1,500 in 2,000 delavcev. Za časa bivanja v Clevelandu je bil gost Mr. Weaverja, predsednika Ferro Enamel Products Co., s katero ima trgovske stike. Mr. Obuljan, ki je študiral inženirstvo v Parizu, Zagrebu in Švici, je sin prominentnega odvetnika v Dalmaciji, ter se nahaja v Čili 15 let. Njegov prvi obisk v Clevelandu je bil leta 1938.

Mr. Obuljan je eksekutivni podpredsednik Jugoslovanske obrane v Čili, ki ima več kot 3,000 aktivnih jugoslovanskih članov, ter je vnet pristaš Tita in Narodno osvobodilne fronte. Iz Clevelanda je odpotoval v New York, kjer namerava obiskati Louis Adamiča, nato pa se bo zopet vrnil v Cleveland za kratek obisk med svojimi rojaki. Dobrodošel!

Mr. Obuljan je eksekutivni podpredsednik Jugoslovanske obrane v Čili, ki ima več kot 3,000 aktivnih jugoslovanskih članov, ter je vnet pristaš Tita in Narodno osvobodilne fronte. Iz Clevelanda je odpotoval v New York, kjer namerava obiskati Louis Adamiča, nato pa se bo zopet vrnil v Cleveland za kratek obisk med svojimi rojaki. Dobrodošel!

Mr. Obuljan je eksekutivni podpredsednik Jugoslovanske obrane v Čili, ki ima več kot 3,000 aktivnih jugoslovanskih članov, ter je vnet pristaš Tita in Narodno osvobodilne fronte. Iz Clevelanda je odpotoval v New York, kjer namerava obiskati Louis Adamiča, nato pa se bo zopet vrnil v Cleveland za kratek obisk med svojimi rojaki. Dobrodošel!

(Dalje na 2. strani)

Maršal Tito nastopil proti povratku kralja

Monarhija in demokracija v Jugoslaviji ne gresta skupaj; kralj je molčal, ko je Draža Mihajlović kolaboriral z nacija

BELGRAD, 7. avgusta — Maršal Tito je imel danes pred 1,150 delegati Narodno osvobodilne fronte ognjevit govor, v katerem je izjavil, da monarhija in demokracija v Jugoslaviji ne gresta skupaj, in vsa znamenja kažejo, da je izginila vsaka možnost, da se bo kralj Peter II vrnil na jugoslovanski prestol.

Sestavljena je že zakonodaja, ki bo takoj predložena AVNOJU, da se zakonito prepreči kraljev povratek v deželo.

Tito je v svojem govoru izjavil, da je monarhija tiranska in reakcionarna ustanova, katere je preživela svoj čas, in da jo ogromna večina jugoslovanskega ljudstva odklanja.

Tito apelira za organiziranje napredne republike

Izjavil je dalje, da v novo Jugoslavijo ne bodo zaprta vrata samo kralju, temveč vsem reakcionarnim političnim ubežnikom, ter apeliral na zbornico, da gre na delo za organiziranje naprednega republikanskega režima.

Tito je ostro kritiziral gotove oblike zapadne demokracije, o katerih je rekel, da nudijo reak-

cionarjem in fašistom priložnost, da strežejo po življenju demokraciji in ustanovam. Nekatere oblike zapadne demokracije, so sama prevara, je dostavil Tito; priznava sicer splošne svobodne volitve, ampak so brez socialne vsebine.

V svojem govoru se je Tito dotaknil sporazuma, ki je bil leta 1944 sklenjen med Osvobodilno fronto in zamejno vlado v Londonu, da se ima vlada kralja Petra pod regentskim svetom nadaljevati toliko časa, dokler ustanovljena skupščina ne odloči o bodoči obliki vlade, nato pa je izjavil, da je kralj Peter molčal, ko je njegov vojni minister Draža Mihajlović v imenu kralja kolaboriral z Nemci, in enako je molčal, ko je slično postopal general Milan Nedić, srbski kvizling v Belgradu.

IZREDNA SEJA BRITSKEGA KABINETA
LONDON, 7. avg. — Danes je premier Attlee sklical izredno sejo kabineta, na katero so bili poklicani vsi vojaški izvedenci, ki so stali najbližje Churchillu, ko je bil ministrski predsednik. Seja je trajala tri ure. Domneva se, da je bila na dnevnem redu iznajdba atomske bombe in njene posledice.

POGREB ANTONA USS
Pogreb pokojnega Antona Uss-a se bo vršil v četrtek ob 9. uri zjutraj iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče. Pokojnik je bil doma iz vasi Podstran.

SPOROČILA IZ JUGOSLAVIJE
Mr. Joseph Dolinar, 6737 St. Clair Ave., je prejel iz Ljubljane od svoje sestre Mici Bricelj poročilo, da so oni in šavs zdravi in da je bil samo njemu mali sinček Andrej po nesreči ustrujen.

Mrs. Alberta Dolinar pa je prejela sporočilo, da je Stanko, sin njenega brata, v Rusiji, Drago, sin njene sestre, pa da je bil ubit. Brzojavki sta bili oddani v Ljubljani 25. julija.

Detroit. — Lt. Lourencio Zrimec, ki je služila kot bolničarka v Novi Mehiki, kjer je stregla v bolnišnici jetičnim vojakom, so 22. julija našli mrtvo v njeni sobi. Kako je nastala smrt, od zdaj še ni pojasnjeno. Njeno truplo so na željo staršev pripeljali v Detroit, kjer je bilo pokopano z vojaškimi častmi. — Na 30-dnevni dopust je prišel iz Londona Joe Hočevar. Služil je pri obrežni straži in se tudi tukaj poročil z Evelino Trusnovič. — Na vojaškem dopustu je bil tudi nečak Lovrenca Sluge. — Rudolph in Mary Potočnik sta se podala v Oregon na obisk k svojemu sinu.

"ENAKOPRAVNOST" Slovenski ameriški narodni svet

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES: (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$5.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$9.00
For Half Year — (Za pol leta) 5.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

EDVARD KARDELJ,
podpredsednik jugoslovanske vlade

O današnjih glavnih nalogah Jugoslavije

V.

Kritika in samokritika ter kontrola od spodaj, to je najučinkovitejše orojje proti vsem škodljivim pojavom v našem aparatu in pri našem delu.

7. Z druge strani je potrebno povečati budnost do aktivnosti sovražnika na gospodarskem področju. Prav tu bo zdrava kritika od spodaj najučinkovitejše pomagala. Najenergičnejše je treba udariti po špekulantih, saboterjih in vseh tistih, ki poizkušajo ovirati obnovitveni proces.

8. Potrebno je pospešiti tempo naše obnove. Še vedno je za mnoge naše voditelje značilna nerazumljiva počasnost pri delu. Oni se boje odgovornosti, kadar je govor o odlokih, običajno pred vsako težavo, ne kažejo dovolj iniciative pri premagovanju težav. Njim morajo biti vzgled ruski delavci, ki so evakuirali tovarne na zapadu, jih postavili na tračnice sredi sibirskih stepe ter pričeli tam delati, ne da bi čakali, da se napravi streha nad njihovimi glavami. Mi smo danes v položaju, v katerem moremo in moramo delati tisto, kar je nemogoče če se zavestno lotimo posla, če ne štedimo svojih moči in ako do skrajnosti razvijamo iniciativno ljudskih množic.

9. Toda pri tem je treba rešiti še eno nalogo! Mnogo bolj se je treba brigati za izboljšanje materialnih pogojev naših delavcev in nameščencev v tovarnah, na poljih, v uradih. Naravno je, da so težave ogromne. Naši delavci se tega zavedajo in ne zahtevajo zase ničesar, kar je nemogoče. Treba pa je storiti vse, kar je mogoče. Z iniciativo samih delavcev, s pomočjo združenj in sindikatov, bi se brezpogojno moglo vsaj do neke mere popraviti materialno stanje naših delavnih množic.

To so torej nekatere od glavnih slabosti in napak, ki jih je treba brezpogojno odstraniti, če hočemo izpolniti poglavito nalogo v našem zaledju. Treba je storiti vse, da ne bo naša fronta dela in obnove zastajala za fronto, na kateri borci naše Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije branijo svobodo in bodočnost naših narodov in naših delavnih množic. Tudi na našem gospodarskem bojišču se bi je danes težka, toda odločilna bitka. Sovražnik je močan. To so ruševine in opustošenja, ki nam jih je zapustil okupator, to so ruševine agencije v naši deželi, ki hočejo te ruševine in ta opustošenja izkoristiti za zrušenje oblasti resničnih ljudskih demokratičnih sil.

Proti temu sovražniku se je treba boriti z istim junaštvom in požrtvovalnostjo, s kakršno se bore naši borci na fronti. Treba je popularizirati junake dela, slaviti delo, ker zasluži slavo in spoštovanje, treba je razviti delavsko tekmovalnost od tovarne do tovarne, od ustanove do ustanove, od polja do polja, od vasi do vasi, treba je razviti splošno narodno delavni polet, za sebe za svojo lastno hišo, za lepšo bodočnost. Našim delavnim množicam je treba neprestano odkrivati perspektivo, potek srečnejši bodočnosti in njihovo vlogo, vlogo njihovega sedanjega dela in sedanjega trpljenja pri izgradnji njihove bodoče sreče.

Toda ni dovolj samo junaštvo in požrtvovalnost. Treba se je naučiti misliti in delati z živim smislom za organizacijo, za sistem, za načrtno aktivnost. Treba je znati varčevati z našimi materialnimi viri in sredstvi, treba je znati izkoristiti vse možnosti in vsa sredstva, vse do raznih odpadkov, starega železja itd. Še mnogo je pri nas razmetanih, raztresenih sredstev. Treba jih je zbrati, treba je vzbuditi iniciativno množico za to zbiranje. Pri nas ne sme nič propasti, kar bi moglo služiti naši produkciji.

To so naloge, ki jih moramo brezpogojno rešiti. Ne samo naši borci na fronti, ne samo neposredne potrebe vsakodnevnih obnove, temveč tudi potreba, da se zaščitijo pridobitve narodno-osvobodilne borbe, interes srečnejše bodočnosti naših narodov in naših delavnih množic zahteva od nas, da z vsemi silami zagrabimo za najvažnejši člen v dolgi verigi naših nalog, za člen, ki se imenuje: produkcija in trgovina. Zato se mora trdno vsidati pri naših voditeljih in v naših ljudskih množicah zavest o tem, da ni nobene zapreke, ki bi je mi, graditelji nove Jugoslavije, ne mogli premagati.

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.
Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

ČASTNI ČLANI:

Častni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
Častna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
Častni član: DR. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

ČLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: ETBIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
1. podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.

Tajnik: MIRKO G. KUHEL, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Blagajnik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

ČLANI:
LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAPENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELENKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
JOSEF ZAKRASEK, 7603 Cornell Ave., Cleveland 3, Ohio.
JOSEPH ZAVERNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Alliquippa, Pa.
ANTON HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.
ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
REV. MATH KESE, 223—57th St., Pittsburgh 1, Pa.
FRANK KLUNE, 604—3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
KATHERINE KRANZ, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
LUDVIG MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
ANTOINETTE SIMICH, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.
THERESA SPECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.
VALENTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.
ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.
JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

JRZ izročilo SANSu \$4,000

(Nadaljevanje s 1. strani)

30. aprila je bilo gotovine še \$149,296.46, obveznosti \$20,224.95, torej čistega preostanka \$129,071.51.

Hrvatska bratska zajednica je istočasno poslala skrozi ta odbor v Jugoslavijo raznih potrebščin v vrednosti \$85,523.00.

Pošiljke religijoznih potrebščin v Jugoslavijo po 30. aprilu niso vključene v teh računih.

Do 31. julija je SANS nabral za religiozno akcijo WRFASSD v gotovini \$90,472.22. Vse prispevke se naj pošilja v naš urad (3935 West 26th Street, Chicago 23, Illinois), darove v blagu pa naravnost v skladišče: Warehouse WRFASSD, 161 Perry Street, New York 14, N. Y.

Shod za religiozno akcijo v Jolietu

V Jolietu prireja podružnica SANSa in postojanka JPO-SS veliko skupno prireditev in shod v nedeljo 19. avgusta. Vrši se v farnem parku. Vsi čisti dohodki so namenjeni za takojšnje pomoči trpečemu narodu v stari domovini. In o veliki potrebi takojšnje pomoči bo govoril svetnik pri jugoslovanskem veleposlanstvu v Washingtonu dr. Slavko Zore, ki bo Jolietčanom in rojakom iz okolice prinesel pozdrave iz Slovenije in Jugoslavije. V imenu SANSa in religiozne akcije WRFASSD bo govoril SANSov tajnik Kuhel. Nastopili bodo tudi lokalni govorniki in razni talenti. Predsednik lokalnega odbora je brat Louis Zeleznikar, ki je podtajnik KSKJ in predsednik nadzornega odbora SANSa. Za pomočnike ima sestro Josephino Erjavec, gl. tajnico Slovenske ženske zveze, Franka Vraničarja, člana gl. odbora ABZ ter druge vodilne osebnosti v tej naselbini. Dr. Zore, ki se je aktivno udeleževal v štiriletni borbi za svobodo narodov Jugoslavije, ima čin polkovnika v jugoslovanski narodni vojski. Odlikovan je tudi z redom partizanske zvezde in hrabrostno medaljo. Obenem pa je tudi izvrstni govornik in drugače zelo domač in prikupen fant, ki ga mora res vsak poslušalec takoj vzljubiti. Pripravljeni smo, da bo prireditev dobro obiskana ter da bo doprinesla gnotne uspehe v korist potrebnega naroda v stari domovini.

Delavska zmaga v Angliji

Angleške volitve so presenetile marsikoga. Podrle so upanje stari reakcij, ki se je nadejala angleške pomoči za svoj eventualni povratek na stara mesta. Kot drugi narodi v Evropi, ki so morali občutiti posledice barske okupacije in fašističnega terorja, tako je tudi Velika Britanija pokazala pred vsem svetom, da ne trpi take vlade, ki bi hotela voditi politiko proti edinstvu in bratstvu miroljubnih narodov Evrope.

Skoraj ni dvoma, da je rezultat angleških volitev veliko vplival tudi na končne zaključke konference Trumana, Stalina in Attleeja.

Tajništvo SANSa je poslalo profesorju Haroldu Laskiju, predsedniku eksekutivnega odbora delavske stranke, čestitke k veličastni zmagi angleškega delavstva ter izrazilo naše želje, da bi nova vlada kooperirala z drugimi demokratičnimi silami v Evropi pri njihovem prizadevanju, da se fašizem korenito iztrebi iz površine sveta. Med drugim je bilo rečeno:

"We firmly believe that the new government of Great Britain will do its utmost in eliminating the reactionary moves in Yugoslavia, Greece, Italy, and in other countries, which were supported by Mr. Churchill's government and which were diametrically contrary to the principles of the Atlantic Charter and democracy in general. We are convinced that Mr. Attlee's government will strengthen the friendship between the democratic governments of Europe—friendship so essential to maintain a lasting peace in the world. This can be accomplished only if the liberated peoples of Europe are given an opportunity for self-determination of their future. Thus we will be able to avoid the unfortunate episodes of Greece, Trieste, Syria, and elsewhere, which created distrust and doubt in the intentions of the great democracies of the world."

SANS zahteva boljše poštno zvezo

SANS je povzel potrebne korake pri postopni obnovi v Washingtonu, da se upostavijo boljše poštno zvezo med Ameriko in Jugoslavijo, vključevši Slovensko Primorje, Istro, Trst in Gorico.

Zahteval je, da se odpre pošta

Slike iz osvobodilne borbe v Sloveniji

Izdal Propagandni oddelek Glavnega štaba Narodne osvobodilne vojske in Partizanskih odredov Slovenije

(Nadaljevanje)

Počasi se je pričelo svitati. Rdeča zarja iznad ogulinskega Kleka se je pričela počasi širiti in kmalu se je vsa pokrajina otresla teme. Cesta se je vijugala po široki čistini. Naše je dobro zaklanjalo gosto zeleno brinje in skale, da jih s ceste ni bilo moči videti, oni pa so imeli vso cesto kakor na dlani. Toda še preden so se mogli prav razgledati skozi sveže jutro, že je planil iz nasprotnega gozda prvi nemški tank. Obsul je z mitraljezom okoli sebe, da so jim krogle zaživžgale okrog glav. Toda naši so molčali. Kmalu se je pojavil še eden in potem še eden, nato pa trije kamioni, polni švabov in ustašev. Previdno so se bližali porušnemu mostu. Kakih petdeset metrov pred njim so se ustavili. S kamionov so poskakali ustaši. Nekajkrat so ustrelili z brzostrelkami po obeh pobočjih. Naši so še vedno molčali.

Nenadoma pa brinje in skale oživijo. Pred prvim tankom se raztrešči težka mina. Zaregljajo težke brede. Presenečeni švabi in ustaši poskačejo v jarek. Drugemu tanku je odnesla mina poklopce. S krvavo glavo leze švab iz njega. Korenčan dobro meri. Saj mauzerka je izvrstna puška. Švaba razproste roke in se prevrne na tla. Ustaši kriče in skačejo na kamione. Padajo. Rjovejo. Zadnji kamion ne more več nikamor. Tretjemu tanku se posreči obrniti in tudi dva kamiona se počasi obračata.

"Bombaši naprej!" zadoni po velje.

Korenčan in še nekaj njegovih tovarišev se splozijo ob strani po pobočju nazdol skozi brinje. Zdrvijo preko jasice in že zagrmje njihove bombe v kamione. Šofer prvega pobegne. Toda Korenčan mu ne da. Skoči na cesto in ga vzame na muho. Počasi se prevrne z obrazom naprej. Oddelek ustašev, ki je ostal onkraj kamionov, opazi Korenčana. Prično ga obkoljevat. Pred njimi reglja strojnica, na obeh straneh so za pošiljanje zavrtkov posameznikom v staro domovino, kakor tudi denarja. Na ta način bi ameriški Slovenci in Jugoslavnici sploh lahko dosti več pomagali potrebnim svojcem v rojstni deželi z denarjem in delom tudi v blagu. V Slovensko Primorje pa pošta sploh odprta ni bila.

Zadevno priporočilo je izvrševalnemu odboru SANS predlagala podružnica št. 25, Chicago, Illinois, in odbor jo je soglasno sprejel.

SANS se je opiral na dejstvo, da je poštni promet že odprt z Italijo, ki je bila ameriška soprotnica v tej vojni, ter da so italijanski Amerikanci poslali svojcem v Italijo žena stotine milijonov denarja, kakor tudi blaga. Zakaj naj bi bila v tem oziru zastopljena Jugoslavija, ki se je osvobodila brez pomoči zaveznikov vojsk in ki je utrpela tako ogromne žrtve v borbi proti okupatorjem. Zavedamo se, da nastajajo še vedno velike poteškoče za točno kretanje poštnih parnikov in za prevažanje blaga iz pristanišč v zaledje. Minili so pa tudi že trije meseci po zaključku evropske vojne in bliža se zima—peta zima borbe za obstoj. Zadnji čas je, da ljudstvo dobi pomoč iz Amerike. Ta pomoč pa ne more biti zadostna in časna, ako ne bo hitro odprta pot za pošiljanje.

SANS pričakuje, da bodo ameriške poštno in diplomatske oblasti čim prej ugodile tem zahtevam.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

ustaši, za hrptom je visoka skala, tu ni umika. Nekaj ostrega ga v prstih presune, z glavo omahne k zemlji, toda spet jo dvigne. Zadet je v prsi. Samo še štiri naboje ima v puški.

Visekega divjega ustaša podre, da se zviškoma položi po tleh. Mlad švab teče proti njemu in strelja vanj z brzostrelko. Ranjen je v glavo in po obrazu mu kaplja kri. Korenčan ga po meri in ga podre. Nikdar več ne bo švab ropal po naši zemlji. "Predaj se, Kranjec," mu kriče ustaši. Njihov vodnik je še samo nekaj metrov pred njim in pravkar zavijti roko, da bi vrget vanj bombo, ko ga mauzerka spodnese v znak. Potem Korenčan ves v krvi omahne na puško in pod brado občuti še mehki Ljubiš šal. Ustaši navale nanj, bijejo po njem s kopiti, hodijo po njem s škornji in ga vlečejo k cesti. Tedaj ne zdrži naših več nobena sila na položajih. Kakor plaz se usujejo čez brinje, preskakujejo skale in jurišajo. Edini še nepokvarjeni tank beži. Za njim ustaši in švabi. Padajo. Pobirajo se. Mečejo orožje od sebe. Beže vse do gozda in se razkrope.

Korenčan pa je nem. Plože ga v šotorko in odnesejo. Po Ljubinem šalu se vije curek krvi.

Ob cesti, na cesti in v jarku leži sedemindesetdeset ustašev in švabov. Na cesti gorita dva tanka in trije kamioni.

Iz borb 28. divizije v Gorskem Kotarju v zimi 1943-44

Rešil je tank

Ves dan so trajale borbe za Križko vas. Naši so jurišali, a bili so vedno odbiti.

Proti večeru sta prispela dva tanka. Prvi tank je dobil nalogo, da prodre v postojanko ter prežene sovražnika iz bunkerjev ob cesti, nakar bodo borci jurišali v vas.

Nekaj metrov pred žico in pred utrdbami se je tank ustavil. Zmanjkalo mu je bencina. Sovražnik je takoj usmeril nanj močan ogenj. Tedaj se je pokvarila tankistu še strojnica. Zdelo se je, da je tank izgubljen. Potrebni so bili hitri in odločilni ukrepi.

Poveljnik je odredil, da mora drugi tank takoj na položaj, privzeti prvega in ga odpeljati izpred utrdb. Za to delo sta bila potrebna tudi dva bombaša, ki bosta pokvarjeni tank privezala. Prostovoljno sta se takoj javila Upet. Stanko in Šakič.

Tank je vozil po cesti, bombaša pa sta se plazila po jarku. Šopi svinčenk so padali okoli njiju. Ko so prispeli k pokvarjenemu tanku, sta zlezla pod njega. Iz bunkerjev so jurišali štirje švabobranci s strojnico. Upet in Šakič sta jih sprejela z bombaši. Mitraljezec se je zvrnil. Ostali trije so zbežali. Ta umik sta izkoristila in že sta bila tanka zvezana z vrvjo, ona dva pa zopet v jarku.

Tank je potegnil, toda vrv se pretrgala. Sovražnik je še bolj užgal. Prišel je streljati tudi iz cerkvenega stolpa.

Upet je vedel, da je poveljnik zapovedal rešiti tank za vsako ceno. Vedel je, da ima njegova vojska malo tankov, ki si jih ije priborila v težkih in krvavih borbah. Po jarku se je odplazil nazaj. Vzel je dolgo debelo žico in se zopet priplazil k tanku.

Planil je k bunkerjem, zmetal v nje nekaj bomb, v dveh skokih je bil nazaj med tankoma, ju zvezal z dvojno žico, tank je potegnil in — žica se ni pretrgala.

Tank je bil hitro popravljen.

Dobil je bencin in novo strojno co in po nekaj minutah sta opet oba tanka vozila proti vasi. Pretrgala sta žico in z vso močjo užgala na bežeče švabobranci. Tedaj so se spustili v juriš tudi borci in Križka vas je bila zavzeta.

Zavzete Križke vasi 15. avgusta 23. junija 1944.
(Dalje prihodnjič)

Sin, ki je oficir v Titovi vojski, piše svojemu očetu v Clevelandu

(Nadaljevanje s 1. stran)

"Na položaju, 24. aprila 1944"

"Preljubi moj ata!

"Danes se mi končno nudi prilika, da Vam lahko pišem. Mogoče bi Vam napisali vse, kar sem do sedaj preživel. V kratko lahko samo malo povem."

"Bil sem v internaciji na Rabu polnih 13 mesecev. Takoj dni nato, ko sem prišel iz internacije, sem prostovoljno vstopil v partizane, to je 23. septembra 1943. Preživel sem mnogo težkih in lepih časov v partizanih. No, sedaj pač nisem več mala partizanska vojska, sem že regularna armada, velika, močna, ki drobi in melje proti fašistom in domače izdajalce. Sigurni smo vsi, kakor je naš maršal, tovariš Tito, da nam prav v kratkem osvobodijo Stejeto se samo še dnevi do naše svobode in ne več mesecev."

"Med tem časom sem poslal Titov oficir. Zelo sem ponosen na to, kajti kdor je postal oficir, je velika stvar. Tita, oficir jugoslovanske armade, je veliko več, kakor običajne reakcionarne vojske, nas je 1941 privedla v propad."

"Rad bi Vam napisal mnogo, pa moram se malo omejiti, ker potem bi moral napisati pismo, dolgo 20 ali pa 30 strani. Vse to je samo kratak pregled mojega življenja v tej dobi. 1. 1941. naprej. Kako je bilo na Rabu, gotovo veste, saj se mnogo čitalo o Rabu."

Zeno so mi prokleli belogardi zaprli 3. januarja letošnje. Nekje v Ljubljani je zaprta, pa so jo morda že odgnali. Nemčijo v koncentracijsko borišče, kjer umira od gladi in trpljenja. Toda, pretrpel je ogromno, pa bom še to. Vse bo maščevano in to prav kmalu. "Morda veste, da imam hčerko. Prav lušno punčko je. Dopolni je že dolgo nisem videl. Ne morem, ker imajo Belogardi trenutno še zasedeno Belogradišče in nemški psi, toda tudi v nico čaka osvobojenje. Ne bo ga en teden in prosta bo."

"Priloženo Vam pošiljam, ko od žene in hčerke Ivanke, sčena je na ime Ivana Antona, torej, na Vas nisem nikoli bil. Prvo ime ima po mami, go pa po starem očetu."

"Za svoje brate ne vem prav za nobenega. Ob razpadu bivše Jugoslavije sem izgubil vsako zvezo z njimi. Edino Slavkoto vem natančno, da je padel v nemško ujetništvo. Pa je bil iz Štajerske prebegel v Nemčijo na prisilno delo. Ček je najbrže tudi v Nemčiji za Albina in Mirka pa sploh vem."

"Sedaj se imam zelo dobro. Nič mi ne manjka in popolnoma sem se privadil vojaškemu življenju."

Upam, da mi boste odgovorili in pridete domov, kjer skupno začeli lepše življenje. Pa vam sila doma. Dovolj dela in jela, dovolj vsega, prostora za pridne roke. Če je bilo prej hudo v bivši domovini, tako nam sedaj naproti zlati časi, časi osvoboditve. "Prejmite najiskrenejše pozdrave in poljube od moje hčerke, hčerke Anke in še sina."

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Morilec po poklicu

Napisal John Roman

Vsakdo je vedel, da se konec bliža. Vojaški pritisk za veznikov na tretji rajh je naraščal na vseh straneh. Na bregovih modre Donave je plesal Hitlerjev Dunaj svoj zadnji pijani vojni valček po motivih, katere so svirali topovi Rdeče armade. Ena ruskih predstražnih kolon pa je bila naperjena proti Zagrebu. Partizani maršala Tita so se mu bližali z druge strani. V eni zagrebskih palač je takrat ždel mož, ki je le štel uhajajoče minute. Morilec po poklicu je bil, ki si je bil iz umorov ustvaril karijero. Njegovo ime: Pavelić — Ante Pavelić.

V prepletanju dogodkov teh zadnjih let je bil igral vloga, ki pripada zločincem v kriminalnih romanah. Njegovo ime se je pojavljalo nenadoma na najbolj nepričakovanih krajih—v knjigah internacionalne policije, v dnevnih diplomatov in celo v zapisnikih vojnega napora Zedinjenih držav. V vojnih arhivih se nahaja zbirka fotografskih posnetkov dokumentov, ki vežejo oba kontinenta. Vsi so neka-ko povezani z imenom Ante Pavelića.

Kot diktator Hrvaške je bil obnem v zvezi s političnimi tajnostmi Horthyjeve Madžarske, z Mussolinijevo črno sobo in z umorom kralja Jugoslavije in francoskega zunanjega ministra. Do njega tudi privede raziskovanje pokoljev nešteti ljudi v jugovzhodni Evropi. Njegovo ime spada v ona poglavja zgodovine, v katerih so diplomati po poklicu nadomeščeni z morilci po poklicu.

Pavelićev največji "uspeh" je bil umor Aleksandra Karadjordjevića, kralja Jugoslavije. Najprej je bil nameraval umoriti Aleksandra dne 14. decembra 1933, ko je bil kralj na obisku v Zagrebu. Toda načrt je izpustel in lov se je nadaljeval. Leta 1934 je bil Aleksander na poti v Zofijo na Bolgarskem. Kraljevi zaupniki so pozneje pripovedovali, da se je odkrito bal, da ga bodo umorili. Na zahtevo kraljeve tajne policije je bilo vrženih v zapor na stotine sumljivih oseb na Bolgarskem. Ta korak ni predstavljal ničesar novega; ob slovesnih prilikah doma, ko se je Aleksander sprejeto po ulicah, so ostala okna zaprta, vrata zaklenjena in orožniki so stražili na tlaku, stoperice komaj par korakov drug od drugega. Ta običaj je bil seveda ozračje na Balkanu, kjer je bil Pavelić na delu.

V Franciji je Pavelić končno dohitel Aleksandra. Dne 9. oktobra 1934 je prispel kralj Jugoslavije v Marseille, kjer je častil nanj francoski zunanji minister Louis Barthou. Velike množice ljudstva so čakale na ulicah. V sijajnem avtomobilu sta se popoldne. In par minut pozneje sta bila kralj in francoski zunanji minister preluknjana od morilnih krogelj.

Zakaj je bila takrat francoska policija tako popolnoma odsotna? V odgovoru na to vprašanje Pavelićeve karijere in—sil, ki so ga podpirale. Londonski "Daily Mail" je objavil brzojavko enega svojih poročilcev na Balkanu. To mentirano, ki ni bilo nikdar delu, katere je govorilo o slabih varnostih. Pisal je bil knezu Jurju, ki je danes kralj Anglije, da je ta intervjuiral pri Surte Nationale je odklonila poročilo Scotland Yarda, da bi se delovala pri zaščiti kralja Aleksandra. Po umoru so prizadevali Surete Nationale, ki je po-

nazaj v Italijo, še predno je bil atentat izvršen. Nekateri njegovi "dečki" so bili ujeti. Pri preiskavi se je pokazalo, da so bili opremljeni z orožjem italijanskega izdelka. Francozi so poskusili postaviti Pavelića pred sodni stol. Toda Mussolini je ekstradicijo odklonil.

Ante Pavelić—izreden gangster, ki je bil vse svoje življenje morilec po poklicu—je izšel iz vrst frankovske stranke. To je bila stranka, katero so bili ustvarili strokovnjaki habsburške monarhije v svrhu povečanja sovrastva med Srbi in Hrvatiradi načela deli in vladaj. Po razpadu dvojne avstro-ogerske monarhije leta 1918 je postala Pavelićeva domovina Hrvaška sestavni del Jugoslavije.

Pavelić je začel stremeti za oblast leta 1921, ko je ustanovil novo protisrbsko stranko—hrvaško narodno zvezo. Leta 1927 je bil član jugoslovanskega parlamenta. Malo pozneje je umoril enega članov poslanske zbornice. Skril se je 6 tednov ter nato vrnil in ustrelil še dva druga poslance, v trenutku ko sta se pogovarjala na hodniku v zbornici. Nakar je pobegnil v Italijo.

Živel je v razkošno opremljeni vili, katero mu je dal na razpolago Mussolini. Od tam je dajal potrebna navodila svoji tolpi morilcev ustašem. Mussolinijeva črna soba mu je dobavljala denar in orožje. Preko svojih agentov v Jugoslaviji si je pridobil vpliv nad drugimi terorističnimi družbami.

Madžarski diktator Horthy (kateremu je bilo tudi na tem, da oslabi Jugoslavijo, proti kateri je imel teritorialne zahteve) je bil tudi uslužen napram Paveliću ter mu je dal na razpolago vežbališča za njegove izvedence v ubijanju. Fašistični častniki madžarske armade so jih pomagali vežbati. Horthyjeva politična policija pa jih je opremila s ponarejenimi čehoslovanskimi potnimi listi.

Pavelićeve ustaške tolpe so postajale doma, v notranjost Jugoslavije, čedalje bolj aktivne. Pogonale so v zrak vlake in mostove, železniške postaje in druga poslopja. Pavelićevi morilci so iz zasede pobili skoro 5000 srbskih in hrvaških uradnikov še predno je bil njihov vodja politično zares vpliven. Ko pa je postal gospodar so sledili bru-

Opomini glede racijoniranja

Meso, sir, maslo, konzervirane ribe in mleko

Rdeče znamke F-1 do K-1 so veljavne vsaka za 10 pointov do 30. novembra.

Znamke Q-2 do U-2 veljavne do 31. avgusta.

Znamke V-2 do Z-2 veljavne do 30. septembra.

Znamke A-1 do E-1 veljavne do 31. oktobra.

Procesirana jedila

Modre znamke P-1 do T-1 so veljavne vsaka za 10 pointov do 30. novembra.

Znamke Y-2, Z-2, A-1, B-1 in C-1 do 31. avgusta.

Znamke D-1 do H-1 do 30. septembra.

Znamke J-1 do N-1 veljavne do 31. oktobra.

Cevlji

Znamke št. 1, 2, 3 in 4 z zrakoljavne do preklica.

Sladkor

Sladkorna znamka št. 36 za 5 funtov sladkorja je veljavna do 31. avgusta.

Kurilno olje

Znamke št. 1, 2, 3, 4 in 5, so sedaj veljavne, vsaka za 10 galonov.

Gasolin

Znamka A-16 je veljavna za 6 gal. gasolina do 21. sept. Znamke B-7, B-8, C-7 in C-8 so veljavne vsaka za pet galonov gasolina za nedoločeno čas.

Na licu vsakega kupona mora biti napisano ime države in licenčna številka. Pri prošnji za dodatno količino gasolina je treba navesti rekord prevoženih milj.

fašizem razvija, tako da morajo v njih poklicni morilci nadomestiti poklicne diplomate.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Milwaukee. — Dne 28. julija sta tukaj umrli dva rojaka. V bolnišnici Muirdale je za jetiko umrl Frank Rojšček, sar 53 let in doma iz vasi Cirovec na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1908. Prvih osem let je živel v Sheboyganu, potem pa v Milwaukeeju, kjer je vodil gostilno. Zapuščena žena, sina, hčer in več sorodnikov. — Isti dan je umrl Matthew Musich, star 60 let. Zadel ga je kap. Rojen je bil v Dragovanji vasi pri Črnomlju na Dolenjskem in v Ameriki od 1905. Tukaj zapuščena žena Mary, dva si-

Back From Prison

Col. Hubert C. Zemke, 31, as he arrived in New York City. The air ace, credited with 30½ Nazi planes before being shot down and taken prisoner, was released from Stettin.

Navy's Floating Ice Cream Parlor

This may look just like an ugly barge to you, but it is the corner drugstore to thousands of men of the Pacific fleet. The barge has a plant that can turn out ten quarts of ice cream every seven minutes. It can also produce five tons of ice daily. Below: A chief storekeeper is handing out a container of ice cream to a "customer" who came for it in a small boat.

GEORGE A. VICKERS, master of the SS Nathaniel Greene, has a Merchant Marine Distinguished Service Medal for heroic maneuvering of that ship during eleven months when it delivered munitions overseas. Surviving 10 torpedo plane and bomber attacks, two submarine and four torpedo onslaughts, it was finally crippled on a trip to Algerian ports, but the master successfully beached it. Laden with cargo that War Bonds helped to buy for our fighting men, it was struck by two torpedoes, yet Vickers got it ashore. U. S. Treasury Department

nova (enega pri vojaki), hčer in štiri brate. Bil je civilno pokopan. — Dne 22. julija je umrl John Alauf, star 57 let in doma od Škocjana na Dolenjskem. V Ameriki je bil od leta 1911. Zapuščena žena in dva sinova (enega pri vojaki). Pred par tedni je umrl Frank Terzan, star 66 let in rojen v vasi Griže v Savinjski dolini na Štajerskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 45 leti. Tukaj zapuščena sina in brata.

Sharon, Pa. — Dne 1. julija je naglo zbolela J. Garm, ki je bila z ambulanco odpeljana v bolnišnico za dva tedna. Imela je influenco in sedaj je že skoraj okrevala. — Dne 31. julija pa je v bližnji reki utonil 12-let-

ni Andrew Parkany, katerega so več ur pozneje potegnili iz vode.

WHERE THE FUEL GOES

A PLANT manufacturing airplanes in New England burns 800,000 gallons of fuel oil a month.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

JOS. ŽELE IN SINOVI
POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni za najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 East 152nd Street Tel.: KEnmore 3118

SKEBE & ULLE
PLUMBING AND HEATING COMPANY
15601 WATERLOO RD. KEnmore 7248
Novo položimo vodne cevi in skistimo odvodne kanale. Dajte vaše naprave za greje na paro in vročo vodo sedaj pregledati! — Mi prodajamo plumberski in grelni material ter istega tudi instaliramo.
NOČNI KLICI:
MIKE SKEBE—KE 4614 AL ULLE—IV 1788

Lastuite delež v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svobodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "War Savings" znamke. Posodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"WAR SAVINGS" znamke dobite na bankah ali poštne uradu.

LIBERATION

DEATH TO FASCISM! LIBERTY TO THE PEOPLE!

PICTURE STORY OF THE YUGOSLAV PEOPLE'S EPIC STRUGGLE AGAINST THE ENEMY TO WIN UNITY AND A DECENT FUTURE 1941-1945

"LIBERATION" je ime revije, ki jo je izdal Združeni odbor Amerikancev južnoslovanskega porekla. Vsebuje preko 100 slik iz borbe jugoslovanskih narodov za svojo svobodo, največ iz naše Slovenije. Citati bi jo moral vsak Slovenec in jo shraniti za spomin. Cena ji je 50 centov in se dobi v uradu Enakopravnosti, 6231 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

World Photo Service
DEVELOPING AND PRINTING
7047 Lexington Ave. — HEnderson 5911
Komeričalno fotografsko delo
Vse delo prvovrstno in jamčeno

UREDNIKOVA POŠTA

Pismo od sestre

Mrs. Julija Metelko, 15505 Ridpath Ave., je prejela pismo od svoje sestre Rozalije Hostar, rojena Grabnar, doma iz Raka pri Krškem na Dolenjskem. Pismo je bilo pisano 2. julija in Mrs. Metelko ga je prejela 25. julija, ter se glasi:

"Draga sestra in vsi skupaj: 'Sprejmite srčne pozdrave od nas vseh skupaj. Sporočam Ti, da se nahajamo v Nemčiji kot izgnanci iz doma. Rešili so nam življenje ameriški vojaki. Izrekamo jim vso čast vsi Slovenci.

"Domov se vračamo v kratkem, kakor se vidi, ali težko je. Mi smo zelo daleč in železnice so vse uničene, vozijo nas z avtom, kar je slabo za zdravje.

"Novic je dosti, ali vse bolj žalostne. Tvoji bratje in sestre, upam, da smo še vsi živi, le France je umrl že lanske leto 7. maja in počiva na Raki poleg mame.

"Ljubi moji, kako kaj vi? Ste še vsi živi? Ako sprejmete ta moj listič, sprejmite pozdrave tudi od žibertovih, s katerimi smo se do sedaj tudi večkrat videli. Tudi z Metelkovimi smo se videli. Oče so umrli, Nežka je šla na Hrvaško in Reska je še tukaj, in Lojze, smo slišali, je umrl. Ne vem če je res ali ne, kajti on ni šel sem, on je ostal doma in pobegnil je v Italijo, ko je bila še v Stari Bučki grajniča.

"Tako smo vsi razkropljeni po svetu. Lojze je bil prebran v Italijo, Pepi na Hrvaško, Cene je v Trbovljah in Vence se na svojem domu; mi drugi smo tu, kjer smo prav sestrani od nemških valpetov, sedaj se bo pa njim vse povrnilo kar so delali z nami in koliko je mrtvih radi njih.

"Ostani zdrava. To pismo bo oddal ameriški vojak. Pozdrav od

"Zalke".

Podružnica št. 106 SANS

Euclid, Ohio. — Dogodki na svetovni pozornici, so se od moga zadnjega poročila v marsičem izpremenili. Po mnenju naprednega elementa, je delavska zmaga v Angliji, najznačilnejša. Kot preobrat v Rusiji po prvi svetovni vojni, tako bodo tudi angleške volitve imele znaten vpliv na svetovno socialno stavko. Zmaga angleškega delavstva se predvsem veselijo tisti evropski narodi, katere je mož s cigaro (Churchill) proti njih volji potegniti v svojo sfero. Med njimi je tudi precejšen del Primorcev s tržaškimi pristanišči vred.

Drugi važen dogodek je bila konferenca "velikih treh" v Potsdamu. Najvažnejši zaključek te konference je bil ta, da so vzeli Nemčiji vse pripomočke za proizvodnjo bodočih vojn. Drugi silovit udarec je dobil španski fašist Franco z odklonitvijo njegovega režima v organizacijo Združenih narodov, kar najbrže pomeni tudi izvajanje gospodarskih sankcij. O ostalih podrobnostih kot na primer: o tržaškem vprašanju, se bodo pa pomenili ministrski predsedniki "velikih petih" v Londonu prvega septembra.

Slovenski dan, pri katerem je sodelovala tudi naša podružnica, je za nami. Gmotni in moralni uspeh je presenetil celo največje optimiste. Nad 5,000 navzočih ljudi in \$7,000 izkupička, tudi za Cleveland niso mačkine solze. To znači, da gojijo slovenski izseljenci v Ameriki tople simpatije za novo Jugoslavijo in njen program. Za ta uspeh gre seveda v prvi vrsti zasluga, podpolkovniku dr. Slavku Zoretu in Stane Kraševcu, ki sta nam prinesla pozdrave naravnost iz stare domovine. Oba sta simpatična fanta, polna energije in vere v lepšo bodočnost Jugoslavije.

Ker sta se ves čas borila v partizanskih vrstah, imata pač izkušnje o tamkajšnjih razmerah.

Fotičevi pristaši okoli "A. D." so skušali na vse pretege ovirati proslavo, ampak se jim ni posrečilo. Blato, ki ga neprestano mečejo na začasno jugoslovansko vlado in na SANS, ima ravno nasproten učinek. S svojim pisanjem so nam napravili to uslugo, da je prišlo precej njih pristašev na proslavo. Nekateri so prišli iz radovednosti, dočim so drugi hoteli slišati resnico o Osvobodilni fronti. Oboji so bili nagrajeni v polni meri. Ni nam težko uganiti zakaj se ti gospodje tako zaganjajo v partizane. Mika jih po "dobrih starih tih" ko so neomejeno vladali slovenskemu narodu. Zavedajo se, da so jim tisti časi odklenkali za vedno. V smrtni agoniji se poslužujejo vseh sredstev, da bi zopet prišli na krmilo in pili kri našemu narodu. Toda v črno Slovenijo je posvetil sončni žarek, ki kaže ljudstvu pot v svobodo, enakost in bratstvo. Sic transit gloria mundi! Gospodje!

Finančno poročilo naše podružnice za mesec julij je zopet precej ugodno, ako vpoštevamo razmere. Naše vrle članice Frances Gorjanc, Mary Yapel in Antonija Svetek, katere so že prošli mesec nabrale po naselbini 55 dobitkov za Slovenski dan in vsoto \$215.00 za takojšnjo pomoč našim v domovini, so meseca julija zopet nadaljevale. Njih pola izkazuje sledeče prispevke:

Po \$10.00: Ludwig's Night Club. Po \$5.00: Carlson Service, Chas. Wick Service, Euclid-Race Dairy Co., Antonija Svetek in Matt Intihar. Po \$7.00: Vene in Rose Prprovič. Po \$3.00: Anton Škufca, John Knific Real Estate, Mary Segulin. Po \$2.00: Fred Kočvar, Andy Ogrin, Matt Koren, Joe Šetina. Po \$1: L. Metlika, Frank Skully, John Ropret, E. Shore Allenders. — Skupaj \$63.00.

Ostali prispevki so sledeči: Provizija od prodanih revij "Liberation" \$25.00. Mary Mavrič \$7.50. — Po \$5.00: Frank Požar, društvo št. 450 SNPJ. Mary Dodich. — Po \$2.50: Mary Lustik. Po \$2.00: John Rome, Math Klemen. Po \$1.00: Frank Tegel, Skupaj \$55.00. — Skupnih dohodkov \$118.00.

V imenu trpečega naroda v Sloveniji, iskrena hvala! Nadaljujmo s to plemenito akcijo, dokler se razmere v stari domovini vsaj deloma ne uredijo.

Frank Česen, tajnik.

Združeni odbor clevelandskih Jugoslovanov

Cleveland, Ohio. — Dne 31. julija se je v S. N. Domu vršila skupna konferenca zastopnikov slovenskih, hrvaških, srbskih in macedonskih organizacij v svrhu ustanovitve skupnega odbora, katerega glavni cilj naj bo, finančna in moralna podpora Združenemu odboru južno-slo-

slovenskih Amerikancev (ZOJ-SA).

Če izvajamo tri SANSove podružnice in Progresivne Slovenke, je bila clevelandska jugoslovanska naselbina dosedaj le ohlapno organizirana. Posamezna hrvaška, srbska in macedonska društva so sicer prispevala gotove vsote v ta namen; niso pa imela ožjih stikov z ZOJSA, niti niso vzgajala svojih rojakov v smislu smernic Osvobodilne fronte. Posledice tega so bile: mrtvilo, odnosno beganje ljudi od strani Fotičeve klike, ki je zlasti v Clevelandu silno delavna.

Prav tako disorganizirana je bila jugoslovanska naselbina na kulturnem polju. Ko sta imela umetnika svetovnega slovesa, Baloković in Zinka Milanov svoje koncerte — nismo skupno nastopili. Isto se je zgodilo s proslavo osvobodjenja Jugoslavije.

Vsled teh razmer so se pojavili klici za skupni odbor. Na priporočilo Rev. Maletiča, se je povabilo razne organizacije, ki so se odzvale v lepem številu. Na konferenci je bilo zastopanih 9 hrvaških, 2 srbski in 2 macedonski organizaciji. Če vzamemo vpoštev dejstvo, da vse tri narodnosti ne štejejo niti polovico toliko kot Slovenci, tedaj je to pač lep začetek. Ker so slovenska društva zastopana že pri SANSu, se je povabilo le tri SANSove podružnice in Progresivne Slovenke. Odzvali so se vsi razen podružnice št. 48. Skupnih zastopnikov je bilo navzočih okoli 40.

Na konferenci je prevladovalo iskreno bratsko razpoloženje. Kot v stari domovini, tako je tudi v Ameriki izginilo umetno sovraštvo med Srbi in Hrvati. Cela stoletja brezpravni Macedonci je danes ponosen, da je član enakopravne jugoslovanske družine, Hrabri Dalmatincev in bojeviti Črnogorcev se zavedajo doprinosa svojih rojakov za novo Jugoslavijo. Slovenec se pa čuti počaščenega, da se je baš v njegovi mali domovini pričela junaška borba osvobodilne fronte.

Po stvarnem in demokratičnem razmotrivanju so se zastopniki soglasno izjavili za ustanovitev Združenega odbora clevelandskih Jugoslovanov.

Ker smo Slovenci preobloženi s SANSovim delom, smo dva glavna odborniška mesta prepustili drugim. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Predsednik P. Margetič (Hrvat), podpredsednik J. Zakrajšek (Slov.) in M. Elenkic (Srb), tajnica Daisy Lolich (Srbkinja), blagajnik V. Salmich (Slov.), Nadzorniki: A. Kolčakov (Mac.), J. Fonda (Slov.), K. Basich (Hrv.); publicijski odbor: F. Česen (Slov.), P. Mikich (Srb), K. Bilan (Macedonec), M. Lucich (Hrv.) in T. Georgiev (Mac.) Seje se bodo vršile vsaka dva meseca v

Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. V splošnem se bo ta odbor ravnal po smernicah ZOJSA.

Prihodnja priredba tega odbora bo predvajanje slik iz Jugoslavije. Prvotni namen ZOJ je bil, da se bodo slike predvajale 3. in 4. avgusta, toda so bile preložene vsled tehničnih ovir. Kot nam je bilo sporočeno, bodo gotove 5. avgusta. Kdaj se bodo predvajale v Clevelandu, bo sporočeno javnosti potom časopisja.

Dalje se slišijo želje, da bi v zimski sezoni ta odbor podal skupni kulturni program, kjer bi vsaka narodnost prispevala nekaj originalnega. Ta ideja ni napačna, kajti vsak narod ima svojo kulturo, zgodovino in tradicije. Poleg tega bi bila tako priredba velik gmotni in moralni uspeh.

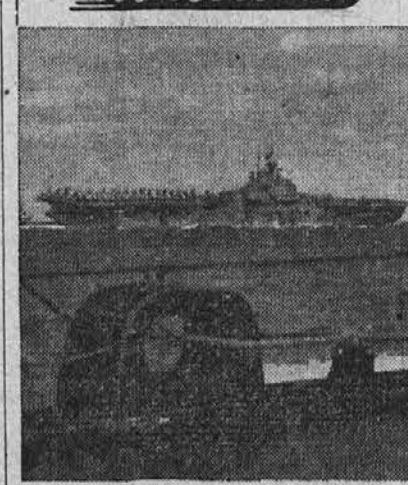
Rojaki! V Jugoslaviji so danes združeni vsi narodi. Fašizem jih je naučil discipline. Izprevideli so, da združeni so močni in vplivni, dočim bi posamezniki utonili v morju mogočnih sosedov. S to zavestjo gradijo novo in moderno Jugoslavijo, kjer bo v doglednem času za vse dovolj kruha. Naravno je, da mi, ki nam je tekla zibelka v lepi

Achoo! Gesundheit!

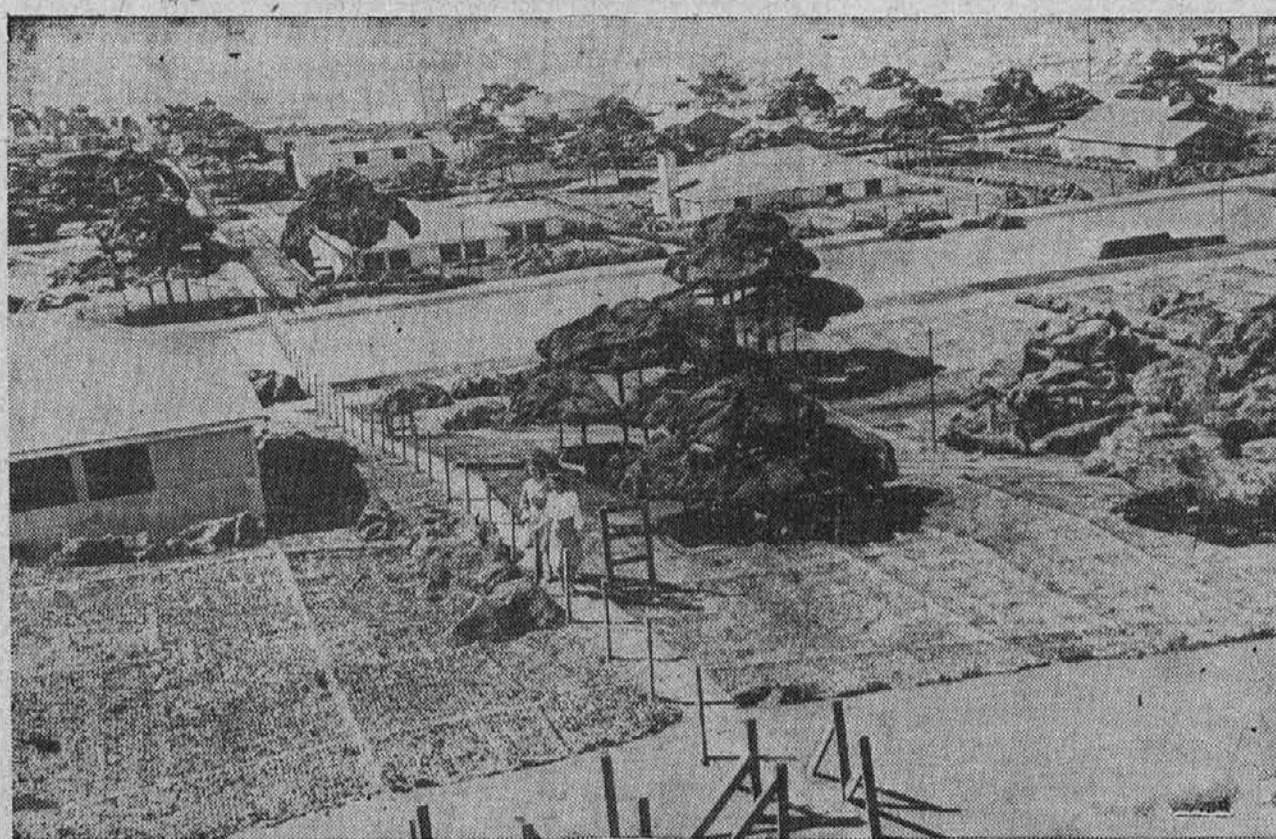
Series of allergy injections is being made. Punctures are marked off in indelible pencil. This method is used to determine the individual causes of hay fever and its cure.

WAR BONDS in Action

"Killer" Foiled. Carrier loaded with Curtiss Helldivers that War Bond funds helped to build, tilts to escape Jap plane attack. The attacker was shot down. U. S. Treasury Department

Where Seeing Is Not Believing

This peaceful village isn't—it just doesn't exist—look again, closely this time. You can see that the houses only look like houses and the trees are strictly imitation. About the only real things here are the girls, Suzette Lamoreaux and Elinor Offenbach, who use a "safe" catwalk and stay off the chickenwire farmland of this elaborate camouflage which has been built to protect a vital B-29 plant from threat of possible Japanese air raids. This is the first photograph of this camouflage project—the top of a factory!

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPJIA V DOWNTOWN
ZA VES DAN ALI DELNI ČAS
Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglaste se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

MOŠKI ZA SPLOŠNO TOVARNIŠKO DELO
Strojni delavci
Električarji — Millwrights
Press operatorji
Dobra plača od ure in od komada
Truscon Steel Co.
6100 TRUSCON AVE.
od Broadway in E. 55th St.

Strojni operatorji
BULLARD, GISHOLT
DRILL PRESS
Povojno delo
Visoka plača od ure in od komada
Dnevni in nočni shift
WEST STEEL CASTING CO.
805 E. 70 St.

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Delo na farmi

Išče se delavca, da bi delal na farmi. Dobra plača in dobra hrana. Pokličite ali pišite in pridemo vas iskati. Joseph Kovach, Stevens Blvd., Willoughby, Ohio. tel.: WILLoughby 771-M.

Naprodaj je

preša za grozdje. Poizve se na 1123 Norwood Rd.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

EKSPERTNA POPRAVILA NA PRALNIH STROJIH
6902 ST. CLAIR AVE.
EN 4808

Odprto od 11. zj. do 11.30 zv.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.
HE 2730

Kovaški pomoči

Kurjači

Drop Hammer

Plača od ure in komada

Steel Improvement & Forge Co.

970 E. 64 St.

severno od St. Clair

EN 8200

500 POVOJNIH

FERRO POTREBUJE TAKOJ MOŠKE

Livarje

Brusače

Chippers

Coremakers

Težake

Mi vas izurimo

Ferro Machine

Foundry Co.

3155 EAST 66th ST.

Mali oglasi

Beauty operator

dobi dobro službo; izurjena. Dobra plača. Pri Gloria's Beauty Shoppe Addison Rd., HE. 6466.

Izreden nakup

2 krásni hiši, vsaka za 8 zino; na novo barvane, 8 sobami; nahajajoči se na sell Ave., od E. 68 St. in Ave. Nenavaden nakup na \$8900. Požurite se in se kajti ta posebnost ne bo dolgo. Pokličite GL 3514.

NAPRODAJ

je radio, pohištvo, prepra in stoli, posoda, kupa oprema, slike, itd. Lastnik primoran prodati, zato skrajno nizka. 7502 St. Ave., HE 1090.

Išče se

deklet, staro nad 21 let, žensko za tri-urno delo, stilni, da bi nosila na Vpraša se na 6933 St. Ave.

CVETLICE

za vse slučaje—svaibe, poroke, imamo tudi grmice, loncih ter dišav.
Abby's Flower & Gift
630 EAST 140th STREET
Cez dan: PO. 0737—EVE. 1237

Naprodaj

ste 2 hiši na eni lotu, nja ima 5 sob zgoraj in nja ima 5 sob spodaj, 50x190; garaža, formirana hiša ima parno sobo na 15812-14 Trafalgar Vpraša se zadaj.

KUPUJTE VOJNE